

Szabad virág szabad földön

LUKÁCS LÁSZLÓ

1848 ünnepésekor Babits Mihály kérdése fájdalmasan igazul hangzik mindmáig: „Ki meri meglátni, ki meri idézni az igazi arcát?” Az elmúlt százötven év történetét tükrözteti vissza 48-nak koronként annyit változó ünnepése-értékelése. S ma? Mikor jön el annak ideje, hogy az eseményeket közösen értékeljék osztrákok és magyarok, szlovákok és horvátok, oroszok és románok? Mikor fogjuk reálisan látni, milyen szerepet játszott az eseményekben a katolikus fő- és alsópap-ság? Mostani számunk talán rendhagyó módon éppen ezekre a kérdésekre próbál, legalább töredékesen, választ adni.

Gondolataink azonban mélyebbre nyitnak. Március az egyház liturgiájában mindig a húsvétra fölkészülés ideje, amikor Jézus szenvedésével és kereszthalálával kell szembenéznünk. Miért van annyi fájdalom a világon? Miért kell egyáltalán szenvedésnek lennie? A magyarság évezredes történetében pedig, vesztos forradalmainkra és szabadságharcainkra tekintve még égetőbbé válik a kérdés: miért sújtotta annyi balsors a magyarságot, miért ünnepelhetünk mi csak vesztos szabadságharcokat, mi az értelme annak a sok áldozatnak, amelyet hős és szent magyarok hoztak hazájukért, népük boldogulásáért?

A kinyilatkoztatás válasza egyértelmű: a fájdalmat nem Isten találta ki az ember számára, hanem az ember bűne okozta. Isten jónak teremtette a világot, s boldogságra hívta meg az embert. S amikor Jézusban Fiát küldte az emberiség üdvözítésére, akkor sem szüntette meg a szenvedést, hanem éppen azt tette az élethez vezető úttá: „Üdvözlégy kereszt, szent remény!” Isten nem örül az ember gyöt-rődésének, nem kegyetlen zsarnokként, még csak nem is hajthatatlanul igazságos bíróként rója ki az emberre méltán megérdemelt büntetését. Jézus „a szenvedésből tanulta az engedelmisséget”: szeretét az Atya és az emberek iránt nem rendíthette meg még a fájdalom és a halál sem.

A keresztyén remény Krisztus keresztyéből sarjad ki. Mindent el-követ a fájdalom csökkentésére, küzd egy igazságosabb, békésebb és boldogabb világért. El tudja viselni azonban a fájdalmat is, hiszen tudja, hogy annak méhében az élet lehetsége rejlik.

Új évezred küszöbén állunk. Vajon új, emberibb világot is hoz-e majd a következő század? Olyan világot, amelyben az egyének és a népek kölcsönösen tiszteletben tartják egymást, s nem egymás ellen, egymás rovására akarnak boldogulni, hanem egymással összefogva építik közös jövőjüket? Amelyben mi magyarok is elmondhatjuk Babits Mihályal: „Kicsi az én szobám, kicsi, de nem börtön!”